

1775

C O D I C E S

1776

Praeterea Versus chronicus de Birgittae, ejus filiae Catharinae et eius Confessoris Petri obitu adjuncti sunt praevio Indici, ut adeo Codex hic Hagiographis supracitatis operam haud inutilem locare potuisset.

DCCXL.

U. 1018 Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 14. 4. per duas columnas luculente exaratus, minio decorus, et olim Job. Fabri Vien. Antistitis ita inscribitur: *Incipit prologus Regule domus sancti spiritus.* De Ordine isthoc hospitalario ab Innocentio III. ineunte Sec. XIII. ita instituto, ut ex Hospitali Rom. dicto in Saxia, et Montispieliensi fundamenta coalescerent, illicique primus praeesset Guido Montisp. Comes, differit P. Marian. Brockie in nova et aucta edit. Codicis Regularum Holsteniani T. V. Aug. Vindel. 1759. Additam. XLIV. p. 495. ipsamque Regulam exhibit. Ingressus est: Stephanus diuina miseratione tituli sancte marie trans tyberim presbiter. et Ranerius sancte marie in cosmidin dyaconus cardinalis. Dilectis filiis. magistro et capitulo domus sancti spiritus de urbe romana. et universis rectoribus, fratribus et sororibus aliarum domorum, sub ipsis ordine et magisterio commorantibus salutem in domino. Titulus. *Hec est regula sive statuta que de mandato et auctoritate sedis apostolice. uobis obseruare precipimus a summo pontifice additum.* Brockeus: *Domino Innocentio*

Papa III.) et ab omnibus sacrosancte romane ecclesie cardinalibus confirmata. que sic incipit. Praefati duo Cardinales purpuram anno 1212. adepti sunt teste Ciaconio in *Vit. Pontiff. et Cardd. T. II. col. 30.* Regula porro ipsa per rubricas decurrit in Codice; alio tamen ordine, quam in editis. Ita prima nobis Rubrica est: *Quid fratres ex debito querere debeant et non amplius;* in editis vero *Caput VI.* censetur; praecedunt enim, quae de Receptione Novitiorum mandantur, quae fol. demum 6. nobis leguntur. Variae item Rubricae in alterutro Exemplo desunt. Ita ultima nostra: *Principimus uniuersis fratribus et sororibus nostris tam presentibus quam futuris ut nullam familiaritatem habeant cum hominibus fidem romane ecclesie non tenentibus nec creditibus in sanctam trinitatem;* quae inscribitur: *De perfidis fugiendis,* abest ab Impresso. Econtra noster Codex v. g. non habet *Caput LIX.* *De Cunabulis Puerorum,* et plura alia, quae successu temporis aut addita, aut resecta, aut mutata sunt; Exemplar enim impressum vulgatum est a Praeceptore et Magistro gen. Ordinis Bernardino Cyrillo Aquilano anno primum 1564. quando nostrum jam Sec. ut dixi, XIV. exaratum fuit, atque ita primaeva Regula videri potest. Habet illud fol. 12. p. 2. adjunctum etiam *Ordinem ad induendum nouitios,* quo carent Edita. Ad calcem legas: *Marcus Bolld &c. Cesaree Mis &c. Capellanus Miles utriusque Preceptor et Comendator.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 555

1777

ASCETICI.

1778

mendor ecclesiarum Sancti Spiritus et Sancti Antonij extra Portas Carintheorum &c. Wienne &c. Manus Sec. XVI. est, sed ante an. 1529. quo anno Equites hi religiosi ob Turcarum obsidionem vel in Bulgarn super. Austriae, vel ad alias Ordinis Commendas dilapsi sunt, censente Leop. Fischero in brevi Notitia Urbis Vindobonae P. I. c. 17. p. 239. e quo loco, et iis, quae subplet initio Partis II. conficitur: Fundamenta Ordinis S. Spiritus Vienae jam a. 1208. liberalitate Gerardii cuiusdam jaeta fuisse, extitisseque Hospitale cum dictis duabus sacris aedibus trans torrentem Viennam adpellatum intra Portas Stubarum et Carinthiacam. Sex eius Magistros ab a. 1311. elicere e Documentis Fischero licuit, quibus septimum e Codice nostrum Marcum Boll addamus.

DCCXLI.

R. 2144 Codex membraneus germ. Sec. XVI. Folior. 68. 12. commode perscriptus et minio illustratus Epitomae continet Statutorum Ordinis Equestris Teutonici hoc Rubro: 1582. *Vertzaichnus Etlicher der furnemstenn puden vnd Articuln Vss unsers Ordens buch, durch mich Georg vonn gemingen T. Ordens Chomenthür zu Fryburg gezogen. Praeit Icon Epitomatoris loricati injecto Ordinis pallio, dextra Scuto Ordinis, laeva Scuto Familiae innixi adscripto nomine et munere, ut in titulo, nisi quod*

Brisgovia addatur. De eo nihil peculiare traditum reperi. Ad calcem: Geschriben vnd volendeth zu friburg Im Breyssgö vff sambstag den 29. Xbris. Anno 1582. Sequitur Index contentorum. Insunt vero praeter Leges primitivas etiam Consuetudines Ordinis, et ea, quae successu temporis Magni Magistri sanxere.

DCCXLII.

Codex chartaceus germ. Sec. R. 1143 XVII. Folior. 110. 4. duabus partibus constat, quarum Prior inscribitur: *Celsissimi T. O. (Teutonici Ordinis) Privilegiorum Liber*, et continet primum Bullas Pontificum, dein Imperatorum *Friderici tantum II. Ottonis IV. et Philippi* Diplomata Ordini data, maximam partem germanice versa, quibus etiam accedunt *Ulrici Carinthiae, et Alberti Austriae Ducum Literae, Indulgentiae Ecclesiis Ordinis concessae, et Facultates dispensandi*, quibus Ordinis Presbyteri gaudent. Ad singula haec Monumenta notatur, quibus in locis eorum Authentica hodie serventur. Pars altera titulum praefert: *Celsissimi T. O. Regularum et Statutorum Liber*, et post brevem Relationem historicam de Ordinis institutione, progressu et confirmatione continet *Regulam XIX. Capitibus comprehensam*, prout a M. Magistro *Maximiliano Archid. Austr.* renovata dicitur, demumque *Statutorum Capita XV.* omnia haec lingua vernacula.